

Titel

Wiens veiligheid? Evoluerende frames en manifestaties van klimaatveiligheid in een tijdperk van ecologische militarisering en de implicaties voor klimaatrechtvaardigheid

Samenvatting

Dat klimaatverandering een bedreiging vormt voor veiligheid, vrede en stabiliteit is een steeds dominanter frame in academische, beleids- en activistische kringen. In deze debatten over 'klimaatveiligheid' bestaan er grote meningsverschillen over het causale verband tussen klimaatverandering, conflict en veiligheid. Ondertussen gaat klimaatveiligheid verder dan alleen het discursieve domein en vindt het zijn weg naar beleid en praktijk, met gevolgen voor het gebruik en beheer van land, water en bossen. Als gevolg daarvan ziet klimaatveiligheid steeds meer betrokkenheid van militaire macht en belangen met benaderingen voor klimaatmitigatie en -adaptatie. De literatuur over klimaatveiligheid, ook in kritische benaderingen, heeft zich voornamelijk beziggehouden met het discours, de inbedding ervan in bredere debatten over milieu- en menselijke veiligheid, en met de problematisering ervan. Dit proefschrift levert een bijdrage aan de literatuur door de vraag te beantwoorden hoe klimaatveiligheid zich discursief en praktisch manifesteert in een tijdperk van militarisering van ecologieën, en welke implicaties dit heeft voor klimaatrechtvaardigheid. Dit doet het door de opkomst, uitbreiding en voortdurende oprekking van klimaatveiligheid als discours en praktijk wereldwijd te schetsen, en met de opkomst van nieuwe varianten in Nepal. Het problematiseert klimaatveiligheid en biedt alternatieven om vooruitgang te boeken richting rechtvaardige klimaatactie.

Ten eerste stelt het proefschrift een onderzoeksagenda voor die ervoor pleit om klimaatveiligheid te plaatsen binnen debatten over klimaatpolitiek, vraagstukken rond klimaat en veiligheid en sociaal-ecologische conflicten. Vervolgens brengt het een analyse van de framing van klimaatveiligheid in de vertaling van discours naar praktijk, waarbij wordt vastgesteld dat ondanks de prevalentie van het kader van 'menselijke veiligheid', de veiligheid van staten en hun militaire belangen centraal blijven staan. Dit deel identificeert zes risico's: een depolitisering van schaarste, het streven naar controle over natuurlijke hulpbronnen door middel van top-down bestuur, een drang naar neoliberale benaderingen, de dominante focus op gewelddadige conflicten versus conflicten als een botsing van belangen, en kennispolitiek. Het proefschrift presenteert vervolgens een opkomende vorm van klimaatveiligheid zoals die in Nepal is aangetroffen: de militarisering van rivieren, bossen en hulpverlening bij rampen als onderdeel van militaire strategieën om vitale infrastructuren te beschermen. Het stelt 'vitale *klimaat*infrastructuren' voor als conceptueel kader. Deze nieuwe vorm wordt vervolgens gesitueerd in het vernieuwde tijdperk van groene militarisering en groen militarisme; de militaire toe-eigening van ecologische fenomenen en de opmars van militaire actoren, investeringen, strategieën, logica en praktijken in sociale en milieudomeinen. Het stelt een nieuwe conceptuele benadering voor: 'gemilitariseerde ecologieën', en eindigt met een oproep tot de oprichting van een onderzoekscentrum. Ten slotte gaat het proefschrift verder dan het aan de kaak stellen van problemen en stelt het alternatieven voor richting rechtvaardige klimaatmaatregelen: tegenverhalen en acties rond klimaatrechtvaardigheid en vrede, lokale kennis en praktijken voor rampenrisicovermindering en –hulpverlening, ontgroei, en meer wetenschappelijk activisme voor klimaatrechtvaardigheid en vrede.

